

17 vuotta

11-12
2011

IDÄNKAAUPAN VIENTIPALVELUT

www.compiler.fi

Markkinatietoa ja liikeyhteyksiä

Kansainvälinen tilanne ei vielä paina Venäjän taloutta

■ Venäjän talous on kansainvälisestä tilanteesta huolimatta pysynyt suhteellisen vakaana. Talouskasvu oli vuoden kolmannella neljänneksellä 4,8 prosenttia ja koko tammi-lokakuun jaksolla 4,3 prosenttia.

Talousministeriö on säilyttänyt aiemman ennusteensa, jonka mukaan Venäjän bruttokansantuote kasvaa tänä vuonna 4,1 prosenttia ja ensi vuonnakin vielä 3,7 prosenttia.

Myös muut tahot ovat tarkistaneet kasvuennusteensa ja päätyneet lähelle talousministeriön arviota. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF tarkisti joulukuussa ennustettaan hieman alaspäin ja odottaa nyt vuoden 2011 talouskasvuksi 4,1 prosenttia ennakkoiden samalla ensi vuodelle 3,5 prosentin lisäystä.

Myös muut ekonomistipiirit ovat samoilla linjoilla ja ennusteista vedetty konsensus lupaa 4,1 prosentin kasvua tälle vuodelle ja hitaampaa 3,7 prosentin nousua vuonna 2012.

Inflaation kohdalla odotukset ovat hieman aiempaa positiivisemmat. Marraskuun ennakkotietojen perusteella talousministeriö arvioi nyt vuosi-inflaation hidastuvan tänä vuonna 6,2–6,5 prosenttiin. Edellisessä ennusteessa ylärajana oli 7 prosenttia. Myös IMF ennustaa inflaation laskevan alle seitsemän prosentin.

Ulkoisten tekijöiden vaikutukset näkyvät kuitenkin jo teollisuustuotannossa. Teollisuustuotannon kasvu alkoi hidastua syyskuussa ja lokakuussa se oli vuositasolla enää 3,6 prosenttia. Kasvutahti oli viimeksi yhtä vaatimaton vuoden 2009 joulukuussa.

Nyt on lisäksi odotettavissa, että ulkomaisen kysynnän heikentymisen

takia teollisuusyritykset supistavat varastojaan loppuvuonna. Venäjän hallitus uskoo silti, että teollisuuden kokonaiskasvu olisi tänä vuonna vielä 4,8 prosenttia, mutta ensi vuonna enää 3,4 prosenttia.

Samaan aikaan maan työllisyys-tilanne on kuitenkin kohentunut. Syyskuussa työttömyysaste laski 6,0 prosenttiin, mikä merkitsi parasta työllisyystilannetta kolmeen vuoteen.

Venäjän kauppataase vahvistui edelleen

Venäjän ulkomaankauppa kehittyi varsin myönteisesti koko tammi-lokakuun jaksolla. Ulkomaankaupan kokonaisvaihto nousi 667,7 miljardiin dollariin, mikä ylitti edellisvuotisen 33 prosenttia. Kauppa IVY-alueen ulkopuolisten maiden kanssa oli arvoltaan 568,2 miljardia dollaria eli 32,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. IVY-kaupan arvo kasvoi sekin 37 prosenttia nousten 100,5 miljardiin dollariin.

Tullilaitoksen juuri antaman ennakkotiedon mukaan tuonti IVY-alueen ulkopuolelta nousi tammi-marraskuussa 34,6 prosenttia ja oli arvoltaan 236,9 miljardia dollaria. Marraskuussa tuonin vuosikasvu kuitenkin hidastui 21 prosenttiin.

Ulkomaankauppa on tänä vuonna ollut Venäjälle erittäin menestyksenkästä. Tammi-lokakuussa kauppataaseen ylijäämä nousi 170,1 miljardiin dollariin, mikä oli 21,7 prosenttia parempi tulos kuin vastaavaan aikaan viime vuonna. Ylijäämästä 143,4 miljardia dollaria kertyi ulkomarkkinoiden kanssa käydystä kaupasta.

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Kansainvälinen tilanne ei vielä paina Venäjän taloutta **1**

EBRD luotottaa puuteollisuuden pioneerihanketta Venäjällä **2**

Sberbankista Euroopan kolmanneksi arvokkain pankki **2**

Nokian Venäjän puhelimiin Glonass-navigointijärjestelmä **2**

Gazprom harkitsee nestekaasun vientiä Eurooppaan **3**

Venäjän osakemarkkinat uudistuvat **3**

Venäjän WTO-jäsenyys saanee sinetin joulukuussa **3**

Venäjän kuluttajamarkkinat avautuvat verkkokaupan kautta **4**

Konsun Pirjo Karhusta yrittäjäneuvos **5**

Skolkovon innovaatiokeskus imuroi mukaan tulijoita **5**

Puolan hallitus päätyi varovaiseen budjettiin **5**

Viron vieni pitkälti ulkomaisten yritysten varassa **6**

Liettua vauhdittaa Viking-junarahtiyhteyttä **6**

Ulkomaalaiset vuokranneet Ukrainasta jo 12 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata **7**

Kazakstan pyrkii OECD:n jäseneksi **7**

Ukraina on yhä halvan työvoiman maa **8**

Venäjä myönsi Valko-Venäjälle tukevan rahoituspaketin **8**

Valko-Venäjä panee myyntiin 2 000 yritystä **8**

EBRD luotottaa puuteollisuuden pioneeri-hanketta Venäjällä

■ Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankki EBRD on myöntänyt venäläiselle OOO Kronospanille 120 miljoonan euron investointiluoton, joka sisältää 50 miljoonan euron syndikoidun luoton. Syndikoitu luotto tulee Reffeisenlandesbank Oberösterreichiltä ja kanadalaiselta Cordiant Capital -investointirahastolta.

Luotto on kohdistettu Venäjän ensimmäisen OSB-rakennuslevyjä valmistavan tuotantolaitoksen rakentamiseen, kertoo BSR Russia.

Tuotantolaitos rakennetaan Kronospanin Egorievskin tehtaan yhteyteen Moskovan regionissa.

OBS eli Oriented Strand Board on kolmikerroksinen leikelastulevy, jota on jouduttu tuomaan Venäjälle. Levy on erittäin kestävä ja sillä on hyvät palonkesto-ominaisuudet. Levyllä on kasvavaa kysyntää puurunkoisten talojen rakentamisen yleistyessä.

Myös Kronospan tuo tällä hetkellä OSB-levyä ulkomailta, mutta omilta tuotantolaitoksiltaan. Sillä on levynvalmistusta Bulgariassa, Tshekkissä, Latviassa, Romaniassa ja jopa Luxemburgissa.

EBRD:n lainasta neljä miljoonaa euroa on korvamerkitty tulevan tuotantolaitoksen energiatehokkuuden parantamiseen. Laitokseen rakennetaan biomassan polttouuni, jossa tuhkataan raakapuun käsittelyssä syntyneet kaarnajäte.

EBRD on ennen nyt myönnettyä luottoa lainannut Kronospanille 382 miljoonaa euroa käytettäväksi yhtiön Venäjän ulkopuolella toteutettaviin projekteihin.

OOO Kronospanin omistaja on Kronospan Holdings East Limited, joka on osa itävaltalaista Kronospan Groupia, maailman johtavaa puupaneelien valmistajaa.

Nokian Venäjän puhelimiin Glonass-avigointijärjestelmä

■ Nokia on Venäjän kansallisen navigointioperaattorin NIS Glonassin mukaan ensimmäinen kansainvälinen matkapuhelinvalmistaja, joka varustaa Venäjälle tuotavat puhelimensa Glonass-paikannusjärjestelmällä.

Venäjän hallitus on antanut Glonassin käyttöönotolle korkean kansallisen prioriteetin ja suunnittelee järjestelmän leviämisen nopeuttamiseksi muun muassa tuontitulleja ulkomailta tuoduille puhelimille, jotka eivät tue Glonassia.

Valtio tukee Glonass-paikannustiedon käyttöönottoa erilaisin tukijärjestelmin ja ohjaukskeinoin. Lähivuosina esimerkiksi kaikilta kotimaassa valmistettavilta autoilta vaaditaan Glonass-valmius. Toimet kohistuvat myös ulkomaisiin tuotteisiin, sillä maahan tuotavat GPS-vastaanottimet vapautetaan tullimaksusta, mikäli ne ovat myös Glonass-yhteensopivia.

Venäläisen Glonass-satelliittipaikannusjärjestelmän avaaminen kaupalliseen käyttöön tuo FinNoden tutkimuksen mukaan suomalaisyrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia, joista liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtäävä Era-Glonass-projekti on erityisen kiinnostava.

Yhdysvalloissa ja Euroopassa vastaavanlaisia GPS-laitteita on myyty miljoonia. Tämän perusteella Venäjällä on odotettavissa suuret markkinat, koska laitteita on paikallisesti käytössä vasta noin 100 000.

Sberbankista Euroopan kolmanneksi arvokkain pankki

■ Venäjän valtiollinen säästöpankki Sberbank on oman ilmoituksensa mukaan noussut markkina-arvoltaan Euroopan kolmanneksi suurimmaksi pankiksi. Pankin laskennallinen markkina-arvo kohosi marraskuun puolivälissä lähes 60 miljardiin dollariin.

Sberbank jättää varjoonsa mm. eurooppalaiset suurpankit kuten ranskalaisen BNP Paribasin, sveitsiläisen UBS:n, saksalaisen Deutsche

Bankin ja brittiläiset Barclaysin ja Royal Bank of Scotlandin.

Sberbankin strategisena tavoitteena on nousta vuoteen 2014 mennessä maailman kymmen arvokkaimman pankin joukkoon.

Sberbank ylsi vuoden kolmannella neljänneksellä 2,55 miljardin dollarin nettotulokseen ja on nostanut koko vuoden tulostulostensa vajaan 10 miljardiin dollariin.

IDÄNKAUPAN VIENTIPALVELUT

www.compiler.fi

16. vuosikerta

www.compiler.fi

Toimitus/ Markkinointia

Oy Compiler Ab
Osuuskunnantie 50 B
00660 Helsinki
klaus.lehmuskallio@compiler.fi

Klaus Lehmuskallio
044 3562 646
Kaija Pasila-Lehmuskallio
Puh. 044 514 1245

Idänkaupan Vientipalvelut/ Muut informaatiotuotteet

- Compiler Trade Web Site
- Compiler eNews
- Idänkaupan Vientipalvelut -eExtra
- Suomalaisyrietykset Venäjällä -tutkimus

Venäjän WTO-jäsenyys saanee sinetin joulukuussa

■ WTO-jäsenyyttä käsittelevä WTO:n työryhmä hyväksyi 10.11. Venäjän jäsenyyden ehdot. Työryhmän suosituksen perusteella joulukuun puolivälissä kokoontuva WTO:n ministerikokous hyväksynee Venäjän jäsenyyden. Venäjällä on aikaa 15.6.2012 saakka ratifioida WTO-sopimus.

Vain osa jäsenyyden ehdoista on toistaiseksi julkistettu. Kauppajärjestön ja Venäjän ulkoministeriön julkaisemien tietojen mukaan Venäjä on sitoutunut alentamaan tuontitulleja siten, että niiden keskimääräinen taso laskee nykyisestä noin 10 prosentista vajaan 8 prosenttiin. Noin kolmasosa tullien alennuksista astuu voimaan heti jäsenyyden alusta; loppuihin sovelletaan eripituisia siirtymäaikoja. Yleisimmät siirtymäajat ovat 2–3 vuotta, mutta kotimaisen tuotannon kannalta erityisen tärkeiden tuotteiden tullien alentamiselle Venäjä on saanut jopa 7 vuoden siirtymäaikoja. Tällaisia tuotteita ovat mm. henkilöautot.

Tullien alennukset koskevat useita teknologiateollisuuden tuoteryhmiä. Mm. tietokoneiden tuontitullit poistuvat kokonaan 3 vuoden siirtymäajan kuluessa. Henkilöautojen tulleja alennetaan aseittain 7 vuoden kuluessa nykyisestä 30–35 prosentista 15–20 prosenttiin. Autojen kokoonpanotuotantoa koskevat kotimaisuusastevaatimukset Venäjä saa pitää voimassa vuoden 2018 kesään asti. Maataloustuotteiden tullit laskevat runsaasta 13 prosentista vajaan 11 prosenttiin.

WTO-sopimus koskee myös palveluita, joten ulkomaiset vakuutusyhtiöt voivat perustaa Venäjälle sivuliikkeitä 9 vuoden siirtymäajan jälkeen. Ulkomaiset pankit eivät sen sijaan voi perustaa sivuliikkeitä WTO-jäsenyyden toteuduttuaan, vaan niiden on toimittava Venäjällä tytäryhtiöiden muodossa.

EU:n kannalta merkittävä uudistus on Venäjän lupaus ilmoittaa etukäteen vientitullien muutoksista. Venäjä sitoutui keskustelemaan EU:n kanssa vähintään kaksi kuukautta etukäteen uusien vientitullien käyttöön otosta tai voimassa olevien vientitullien nostamisesta. Käytäntö kattaa noin 600 raaka-ainetta, joiden vientitulleja Venäjän WTO-sopimus ei koske, mutta joiden merkittävä viejä Venäjä on.

Venäjän osakemarkkinat uudistuvat

■ Venäjän johtavat pörssit RTS (Russian Trading System) ja MICEX (Moscow Interbank Currency Exchange) sopivat viime kesänä pörssien yhdistymisestä. MICEX:in pääomistaja on Venäjän keskuspankki.

Yhdistymisen valmistelut ovat parhaillaan käynnissä ja yhteensulautumisen arvioidaan toteutuvan alkuvuodesta 2012. Tavoitteena on luoda Venäjälle vahvat ja ulkomaisia osakesijoittajia kiinnostavat osakemarkkinat. Yhdistyneen pörssin toivotaan houkuttelevan nykyistä useampia venäläisiä yrityksiä laskemaan liikkeelle osakkeita kotimaassa.

Venäjän osakemarkkinoiden likviditeetti on pieni, listautuneet yritykset ovat keskittyneet muutamalle toimialalle – erityisesti energia ja rahoitus – ja lisäksi investoijia on vähän.

Viime vuosina venäläiset yritykset ovat järjestäneet osakeanteja mieluummin ulkomaiden suurissa pörseissä kuin kotimaassa. Suosituin paikka on ollut Lontoon pörssi. Kansainvälisiä pääomamarkkinoita seuraavan Dealogicin tietojen mukaan tänä ja viime vuonna vain noin 30 % venäläisyriitysten osakeanteista on toteutettu kotimaassa.

MICEX:in mukaan yhdistyneen pörssin tavoitteena on tulla vuoteen 2015 mennessä markkina-arvoltaan maailman kolmanneksi suurimmaksi pörssiksi, mikä tosin vaatii sen markkina-arvon kolminkertaistamista. Suuren pörssin nähdään myös tukevan Venäjän pyrkimystä tehdä Moskovasta kansainvälinen finanssikeskus.

Toinen edistysaskel matkalla kohti kansainvälistä finanssikeskusta on keskitetyn arvopaperikeskuksen perustaminen osakeomistuksia rekisteröimään. Perustaminen sai vauhtia pörssien yhdistämisestä, sillä molemmilla pörseillä on omat arvopaperikeskuksensa. Hanke on ollut vireillä vuosia, mutta vasta nyt marraskuussa laki keskuksen perustamisesta hyväksyttiin duumassa. Laki tulee voimaan vuoden 2012 alusta, mutta arvopaperikeskus saa vuoteen 2013 aikaa toimintansa käynnistämiseen.

Lähde: Suomen Pankki. BOFIT Viikkokatsaus: Seija Lainela

Gazprom harkitsee nestekaasun vientiä Eurooppaan

■ Gazprom saattaa aloittaa nesteytetyn maakaasun viennin EU-alueelle. Gazpromilta saadun tiedon mukaan ensimmäisiä vientikohteita olisivat Puola, Baltian maat ja Suomi. Venäjällä nestekaasun markkinat ovat nopeassa kasvussa, koska polttoaineelle on

kysyntää ajoneuvoja, maatalouskoneita ja junaveturia varten.

Gazprom on tällä hetkellä ainoa nesteytetyn maakaasun tuottaja Venäjällä. Yhtiön toistaiseksi ainoa nestekaasulaitos sijaitsee Sahalin saarella ja on osa Sakhalin-2 -öljy- ja

kaasuprojektia.

Sahalinin laitos kykenee parhaillaan tuottamaan 9,6 miljoonaa kaasutonnia vuodessa. Melkein koko tuotanto menee vientiin, joka suuntautuu Japaniin, Etelä-Koreaan ja Yhdysvaltoihin.

Venäjän kuluttajamarkkinat avautuvat verkkokaupan kautta

■ Verkkokaupan perustaminen avaa suomalaisyrityksille uuden tien Venäjän kuluttajamarkkinoille, selviää FinNoden tutkimuksesta.

Venäjällä verkkokaupan arvo vuonna 2010 oli noin kuusi miljardia euroa ja sen odotetaan kasvavan lähivuosina keskimäärin 20-

30 prosenttia. Markkinapotentiaalin takaa se, että Venäjällä on jo yli 50 miljoonaa internetin käyttäjää ja määrä kasvaa edelleen.

Toistaiseksi vasta harvat suomalaisyritykset ovat hyödyntäneet verkkokaupan markkinointimahdollisuuksia Venäjällä, mutta myynnis-

sä on kuitenkin jo lastenvaatteita, kosmetiikkaa ja elektroniikkaa.

Yksi parhaita esimerkkejä on Lumene, joka on jo pidemmän aikaa toiminut Venäjän verkoissa ja nyt myös suurimmassa yhteisöverkkopalvelussa Vkontaktessa.

FinNoden mukaan verkkokaupan perustaminen Venäjälle vaatii yritykseltä uuden toimintamallin löytämistä, mutta se mahdollistaa myös kokonaan uusien kohderyhmien tavoittamisen ja tarjoaa säästöjä markkinoinnissa ja logistiikkakustannuksissa.

Venäjällä verkkokaupassa menestyminen edellyttää oikean kohderyhmän löytämisen ja tavoittamisen lisäksi laajaa tuotevalikoimaa. Riittävän valikoiman varmistamiseksi suomalaisten pk-yritysten on luontevinta perustaa verkkokauppa yritysryhmänä.

Venäjän markkinoille ei ole oikotietä

Verkkokauppa ei ole kuitenkaan oikotie Venäjälle, Finpron seniorikonsultti **Olga Makeeva** muistuttaa. Verkkokauppaa ei käytännössä voi käydä suoraan Suomesta käsin, vaan tavarat on tullettava ja toimitettava Venäjälle.

Tätä varten yritykset voivat etsiä venäläisen partnerin, joka hoitaa tuonnin Venäjälle. Toinen vaihtoehto on perustaa oma yritys ja varasto Venäjälle.

FinNode-verkosto on globaalisti toimiva suomalaista kilpailukykyä edistävä innovaatioverkosto, joka yhdistää suomalaisia ja kansainvälisiä osajia. Se myös tuottaa suomalaiselle innovaatio toiminnalle uusia avauksia seuraamalla muutossignaaleja.

Hankkeiden valmistelua ja toteutusta Venäjällä, IVY-maissa, Intiassa ja Kiinassa

Buslink Oy suunnittelee ja kehittää vienti- ja tuontihankkeita itäisessä Euroopassa ja Aasiassa. Osallistumme myös hankkeiden käynnistys- ja valvonta-tehtäviin.

Kohdealojamme ovat teollisuus, tukkukauppa ja vähittäiskauppa. Toimimme paikallisesti kohdemarkkinoilla ja meillä on maatoimistot Pietarissa, Kuanasissa ja Shanghaissa.

Meillä on lisäksi yhteistyöverkostoja, joilla vahvistamme resurssejamme projektikohtaisesti.

Buslinkin palvelulinjat:

Business Linkage

- Verkostoituminen, ulkoistaminen ja alihankinnat
- Markkinatutkimukset ja -analyysit

Adviser Services

- Start-up -järjestelyt, johdon konsultointi ja taloushallinnon organisointi
- Laki- ja verotusasiat sekä tilintarkastukset

Trade Services

- Markkinoinnin konsultointi sekä käytännön vienti- ja tuontipalvelut

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja Hannu Kemiläinen, Buslink Oy, Helsinki
puh: (09) 454 8878, e-mail: buslink@co.inet.fi, www.buslink.fi

Konsun Pirjo Karhusta yrittäjäneuvos

■ Konsu Oy:n perustaja ja toimitusjohtaja **Pirjo Karhu** on saanut presidentin myöntämän yrittäjäneuvoksen arvonimen. Konsu on 30 vuodessa kasvanut pienestä lappeenrantalaisesta tilitoimistosta merkittäväksi länsiyri-tysten avustajaksi ja edunvalvojaksi Venäjällä.

Konsun tytäryhtiö aloitti vuonna 1991 Pietarissa ja tänään se tunnetaan ensimmäisenä länsimaisena taloushallinnon ja juridiikan asian-
tuntijayrityksenä Venäjällä. Pietarista Konsu on laajentunut Moskovaan ja muutama vuosi sitten myös Kiovaan Ukrainassa.

Kotimaassa Pirjo Karhu on monin tavoin edistänyt yrittäjyyttä ja on vuoden 2012 alusta Etelä-Karjalan Kauppakamarin hallituksen puheenjohtaja. Hänelle myönnettiin Suomen Yrittäjien valtakunnallinen yrittäjäpalkinto vuonna 2005. Venäjällä hänelle myönnettiin parlamentin alahuoneen eli duuman Paras johtaja -palkinto kahtena perättäisenä vuotena, 2010 ja 2011.

Pirjo Karhun johtama Konsu on nykyisin osa Accountor Groupia, joka on merkittävä taloushallinnon ulkoistuspalveluiden tuottaja pohjoisessa Euroopassa.

Compiler News

UUTISARKISTO
arkistossa yli 5000
uutista vuosilta
1998-2008

ETSI TIETOA! TUTUSTU!

Skolkovon innovaatiokeskus imuroi mukaan tulijoita

■ Moskovan lähistöllä sijaitsevaan Skolkovon innovaatiokeskukseen asetuneiden yritysten määrän odotetaan ylittävän vuodenvaihteessa 300 rajan. Tiedon julkisti Skolkovon säätiö RBC Newsin järjestämässä online-tiedotustilaisuudessa marraskuun puolivälissä.

Skolkovon keskukseen haluavien yritysten määrä on osoittautunut jopa odotettua suuremmaksi. Hakemuksia oli tullut marraskuuhun mennessä jo lähes 1 500 kappaletta.

Joulukuun 2. päivä järjestetyssä toimilupien myöntämistilaisuudessa Skolkovoon hyväksytyjen yritysten määrä oli jo 274, joten 300 sertifioidun yrityksen raja rikkoutunee tavoitteen mukaisesti tänä vuonna.

Skolkovon innovaatiokeskuksessa toimii tällä hetkellä viisi osaamis-

klusteria. Ne ovat biolääketieteen teknologia, informaatio- ja tietoneteknologia, avaruusteknologia ja tietoliikenne, energiatehokkuuden teknologia ja ydinteknologia.

Venäjän valtio on jo myöntänyt Skolkovon keskukselle noin 160 miljoonan dollarin rahoituksen, josta keskus on käyttänyt noin 32 miljoonaa dollaria. Myös yhdistetty julkinen ja yksityinen rahoitus on lähtenyt käyntiin. Microsoft on sopinut osallistumisesta startup-yritysten rahoitukseen yhdessä Skolkovon säätiön kanssa. Myös yksityinen riskirahasto Runa Capital on sopinut säätiön kanssa osallistumisesta keskukseen tulevien yritysten alkurahoituksesta. Tarkoitukseen rahasto on varannut vähintään viisi miljoonaa dollaria seuraavien kolmen vuoden ajaksi.

Puolan hallitus päätyi varovaiseen budjettiin

■ Puolan hallitus jätti parlamentille "vastuullisen" budjettiesityksen vuodelle 2012. Budjetin lähtökohtana on turvata sekä valtion että kansalaisten tilanne ensi vuoden puolella.

Valtionbudjetti on alijäämäinen ja sen menot ylittävät tulot 36 miljardilla zlotyllä eli noin kahdeksalla miljardilla eurolla, joten budjetin alijäämä olisi vajaat kolme prosenttia bruttokansantuotteesta.

Budjetissa kokonaistalouden kasvioletus on 2,5 prosenttia, kun se budjettiesityksen laatimisen alkuvaiheessa oli vielä 4,0 prosenttia. Työllisyystilanteen osalta siinä on päädytty 12,3 prosentin työttömyys-

asteeseen. Lisäksi budjettiesitys perustuu arvioon, jonka mukaan euron ja zlotyn vaihtokurssi olisi ensi vuonna keskimäärin 4,17. Inflaatioarviota ei ole vielä kerrottu.

Puolan hallitus odottaa mahdollisen talouskriisin syntyvän hallitsemattomista ulkoisista tekijöistä johtuen ja on laatinut kaksi vaihtoehtoista budjettiskenaariota, joihin voidaan siirtyä nopeasti.

Budjetin tulopuolta vahvistaakseen hallitus on keksinyt myös uuden verotuslähteen.

Kotimaista kullan- ja hopeantuotantoa ryhdytään verottamaan ensi huhtikuusta lähtien.

Liettua vauhdittaa Viking-junarahtiyhteyttä

■ Liettuan presidentti **Dalia Grybauskaitė** vieraili marraskuun lopulla Ukrainassa neuvottelemassa Liettusta ja Ukrainaan johtavan Viking-juharahtiyhteyden kehittämisestä. Vierailun aikana presidentti keskusteli Ukrainan johdon kanssa kuljetusväylän tullitarkastuksiin sekä liikenne- ja satamatariffeihin liittyvistä vielä avoimista kysymyksistä.

Viking-kuljetusväylä on tässä vaiheessa ainoastaan junarahtiyhteys, joka alkaa Klaipedan satamasta Liettuasta ja päättyy Odessan satamaan Ukrainassa yhdistäen siten Itämeren Mustaanmereen.

Nyt väylällä on huomattavasti laajemmat näkymät, koska merikuljetuksia yhdistämällä se voidaan ulottaa Turkkiin sekä myös Georgiaan, josta sillä on Batumin satamasta maayhteys Bakun satamaan Azerbaidzanissa. Bakusta taas rahtijunat voidaan kuljettaa Kaspianmeren yli Kazakstaniin, josta on puolestaan valmis ratayhteys Kiinaan.

Kahden kuljetusmuodon varaan rakentava väylä on eri maiden rautatieyhtiöiden toimesta todettu kaupallisesti kannattavaksi vaihtoehdoksi sekä maantie- että merikuljetuksiin verrattuna. Lisäksi väylän perustamista varten on tiedossa myös EU:n rahoitustukea itäisen kumppanuusohjelman puitteissa.

Azerbaidzanilaisen Trend News Agencyn mukaan nyt myös Kazakstan

ja läpikulkumaat Georgia ja Azerbaidzan ovat syttyneet hankkeelle. Kazakstanille Viking-väylä istuisi erinomaisesti sen kansalliseen Silkkitie-strategiaan, jonka tavoitteena on luoda alueensa halki kansainvälisiä kuljetusyhteyksiä Kiinasta Eurooppaan.

Vikingistä maanosien välinen kuljetuskorridor

Viking-rautatierahtiyhteys avattiin jo vuonna 2003, jolloin liikenteen volyymi jäi vaatimattomaan 175:een TEU-yksikköön eli 20 jalan konttiin. Vuonna 2007 rahtivolyymi nousi jo 40 066 TEU-yksikköön, mikä käytännössä tarkoitti noin kahta 50 vaunun junaa päivässä.

Tämän jälkeen rahtiliikenne on vilkastunut edelleen. Viking-yhteys toimii tällä hetkellä jo niin tehokkaasti, että Klaipedasta Odessaan kulkeva konttijuna taittaa matkan 56 tunnissa.

Klaipedasta Kiinaan koemielessä tehdyt yhdistetyt rautatie- ja merikuljetukset ovat onnistuneet kymmenessä päivässä.

Liettua on tarmokkaasti käynnistänyt Viking-väylän uudelleen lanseerauksen. Vilnan näkökulmasta Klaipedan samasta voisi muodostua merkittävä maanosin välisen kuljetuskäytävän läntinen päätepiste. Tämän asema tukisi puolestaan Liettuan

itään suuntautuvia kauppapoliittisia tavoitteita, joista kiireisin on suhteen parantaminen naapurimaahan ja ratayhteyden kauttakulkumaahan Valko-Venäjään.

Tällä hetkellä Klaipedan satama on Valko-Venäjän tärkein transitosatama, mutta sen käytöstä ei ole päästy selkeisiin kaupallisiin sopimuksiin. Käyttökorvauksista on käyty jatkuvaa kädenvääntöä, koska Valko-Venäjä on hoitanut maksunsa vaihtelevan hintaisilla energiantoimituksilla.

Viking-väylän tulevaan käyttöön liittyvät kansainväliset neuvottelut ovat vielä edessä. Reitin varrella olevia maita kiinnostavat sekä ovat merikuljetusyhteydet Itämerelle että oman maan kautta tapahtuvasta kauttakululiikenteestä saatavat korvaukset.

Lisäksi on sovittava valtioiden vastuusta liikenteen sujumisen, tullimenettelyjen ja kuljetusten turvallisuuden suhteen.

Vikingistä on tulossa uusi massiivinen kuljetuskorridor Aasian ja Euroopan välille.

Tämä eteläinen yhteys haastaa lyhyellä tähtämellä Venäjän TransSiperian junarahtiliikenteen, mutta Venäjä pystyy kyllä vastaamaan kilpailuun. Viking pitäne silti piirissään ainakin ne maat, joiden maantieteellinen sijainti puolustaa kuljetusyhteyden käyttöä EU-alueelle suuntautuvassa rahtiliikenteessä.

Viron vienti pitkälti ulkomaisten yritysten varassa

■ Enterprise Estonian selvityksen mukaan Viron viennin kasvusta on vastannut melko suppea yritysjoukko Viron yli 10 000 vientiä harjoittavasta yrityksestä.

Viron 100 suurimman vientiyrityksen yhteenlasketun viennin arvo oli viime vuonna 5,4 miljardia euroa, eli 61 prosenttia maan kokonais-

viennistä.

Yritysten määrän ja vientisumman perusteella tässä suurimpien vientiyritysten ryhmässä keskimääräinen vienti oli 10,7 miljoonaa euroa.

Johtavista vientiyrityksistä 25 prosenttia oli pohjoismaisessa omistuksessa, hieman suurempi osuus muussa ulkomaisessa omistuksessa

ja vajaa puolet kotimaisessa omistuksessa.

Viime vuonna suurin vientiyritys Virossa oli Ericsson Eesti, jonka osuus maan kokonaisviennistä nousi 25 prosenttiin.

Ericsson myös panosti Viron-toimintaansa ja investoi siihen 12 miljoonaa euroa vuonna 2010.

Kazakstan pyrkii OECD:n jäseneksi

■ Kazakstan anoo pääsyä OECD:n jäseneksi. Anomuksen jätti pääministeri **Karim Massimov** marraskuun 22. päivä järjestön päämajaan Pariisissa. OECD:hen kuuluun tällä hetkellä 34 jäsenmaata, jotka edustavat noin 80 prosenttia maailmantalouden kaupasta ja investoinneista.

Jäsenanomuksessaan Kazakstan anoo pääsyä pysyväksi huomioitsijaksi neljään OECD:n avainkomiteaan, jotka ovat investointikomitea, koulutuskomitea, maatalouskomitea sekä teollisuutta, innovaatioita ja yrittäjyyttä valvova komitea.

Malleja ja esimerkkejä maan talous- ja yhteiskuntaelämään

Kazakstanin halu päästä OECD:n jäseneksi perustuu haluun saada mallia ja esimerkkiä sekä konkreettisia standardeja omaan talous- ja yhteiskuntaelämän kehittämiseen.

OECD on yksi maailman arvostetuimmista foorumeista kansainvälisten talouskysymysten käsittelyssä. Järjestön päätavoitteina ovat kestävä talouskasvun varmistaminen, elintason kohottaminen ja kansainvälisen kaupan kehittäminen.

Kazakstan tavoittelee myös maailmankauppajärjestö WTO:n jäsenyyttä. Kazakstanin neuvottelijat viimeistelevät jo jäsenanomuksen teknisiä

yksityiskohtia. Kazakstanin lähentymisneuvotteluja on välillä hidastanut liittymisen vuoden 2010 alusta tulliliittoon Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa.

Tämä hämärsi Kazakstanin tilannetta, koska tulliliitolla oli välillä ajatuksena esittää WTO:lle kollektiivista jäsenyyttä koskeva anomus.

Nyt Kazakstan anoo jäsenyyttä itsenäisenä hakijana ja odottaa sopimuksen syntyvän vuoden 2012 aikana.

Taloudellisen suorituskykynsä perusteella Kazakstan sopii sekä OECD:n että WTO:n kehyksiin.

Kaksikymmentä vuotta kestäneen itsenäisyytensä Kazakstan on kaksitoistakertaistunut per capita bruttokansantuotteensa 700 dollarista 9 000 dollariin.

Taloukasvu valiotasoa

Viimeksi kuluneella kymmenvuotiskaudella maa on kuulunut maailman kymmenen nopeimmin kasvaneen talouden valiojoukkoon.

Kazakstanin talous on jo nyt avautunut vahvasti kansainväliseen suuntaan.

Tällä hetkellä EU-maiden osuus Kazakstanin ulkomaankaupasta on noin puolet ja lisäksi unionin jäsenmaiden osuus maahan tehdyistä suo-

rista ulkomaisista investoinneista on noin kolmannes.

Integroitumista myös idän suuntaan

Suurin yksittäinen muutos Kazakstanin ulkoisessa liiketoimintaympäristössä on toistaiseksi suurten IVY-maiden tulliliiton voimaan astuminen, joka avasi maalle pääsyn noin 170 miljoonan kuluttajan markkinoille.

Seuraavaksi Kazakstanin, Venäjän ja Valko-Venäjän tulliliiton on tarkoitus laajeta heti vuodenvaihteessa talousalueeksi, joka tulliasioiden lisäksi kattaa palvelut, investoinnit, kilpailun, valtiontuet, immateriaalisten oikeuksien suojan ja työvoiman liikkuvuuden.

Tästä tulliliiton jäsenmaiden taloudellinen integraatio vielä syvenee. Maat sopivat marraskuussa yhtenäisen talousalueen ja pitkällä tähtäimellä Euraasian liiton perustamisesta.

Euraasian liiton muodostavat toistaiseksi vain tulliliiton kolme jäsenmaata, mutta suunnitelmissa on laajentaa Euraasian liitto kattamaan koko entisen Neuvostoliiton alue. Euraasian liitto saattaa jo ensi vuoden alkupuolella saada ensimmäisen lisäjäseneen sitä kautta, että Kirgisia on aikeissa liittyä tulliliiton neljänneksi jäseneksi.

Ulkomaalaiset vuokranneet Ukrainasta jo 12 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata

■ Ulkomaiset sijoittajat 30 eri maasta ovat vuokranneet Ukrainasta jo yli 12 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata, kertoo uutistoimisto Ukrinform. Kotimaisten maataloustuottajien järjestön mukaan eniten maata ovat vuokranneet EU:n alueelta, Yhdysvalloista ja Kiinasta tulevat sijoittajat ja teolliset maatalousyhtiöt.

Ukrainan maatalousmaa kiinnostaa

erityisesti Kiinalaisia, koska runsas maansaanti mahdollistaa suuret sadot alhaisin kustannuksin.

Kiinalaiset ovat maanvuokrausta ja tuotantoa varten perustaneet jo erillisiä rahastoja, joilla on yhteensä 400 miljoonan dollarin varat.

Ukrainalaisten maataloustuottajat halusivat tuoda tilanteen esiin, koska valtion maanhallintovirasto

ei ole julkisesti paljastanut maanvuokraustilannetta.

Tuottajat ovat huolissaan maan-kätöstä ja vaativat kaiken maatalousmaan haltuunottoa valtiolle tai kunnille.

Niiden pitäisi joko aloittaa oma maataloustuotanto tai järjestää maanvuokraaminen yksityisille viljelijöille tai osuuskunnille.

Ukraina on yhä halvan työvoiman maa

■ Työvoimakustannukset ovat Ukrainassa tällä hetkellä alinta tasoa koko maantieteellisen Euroopan alueella. Paikallisen tilastoviraston mukaan maan väestöstä 85 prosenttia ansaitsee kuukaudessa enintään 4 000 grivnaa eli noin 373 euroa.

Ansiotulojen jakauma on lisäksi alueellisesti hyvin epätasaista ja paikallisesti hyvin ansaitsevista 18,3 prosenttia asuu pääkaupungissa Kiovassa, 13 prosenttia Donetskin alueella, 10,6 prosenttia Luhanskin alueella ja 10,1 prosenttia Dnipropetrovskissa. Hyvät ansiotulot tarkoittavat yli 5 000 grivnan eli vähintään noin 467 euron kuukausipalkkaa.

Parhaasta yli 5 000 grivan ansiotasosta noin 44 prosenttia jakautuu finanssialalla ja kiinteistöalalla työskenteleville.

Ukrainan palkkakustannusten suhteellisesta kehityksestä kertoo, että 1990-luvun alussa palkkojen osuus tuotantokustannuksista oli 33 prosenttia ja nyt ne ovat enää 10–12 prosenttia. Eräillä aloilla palkkojen osuus voi olla jopa 1–4 prosenttia.

Tällaisten työolojen vallitessa kansalaiset ovat valmiita äänestämään jaloillaan. Robota-portaalin tutkimuksen mukaan kansalaisista 51 prosenttia olisi valmis muuttamaan työnhakuun ulkomaille ja lisäksi 19 prosenttia olisi valmis harkitsemaan asiaa.

Samaan aikaan työnantajien keskusjärjestö valittaa, ettei maasta löydy tarpeeksi ammattitaitoisia työntekijöitä. Yhteiskunnassa ammattien arvostukset ovat vääristyneet ja nykyinen koulutusjärjestelmä on unohtanut ne ammatit, joille olisi todellista tarvetta.

Venäjä myönsi Valko-Venäjälle tukevan rahoituspaketin

■ Kriisitilassa oleva Valko-Venäjä on saanut päätökseen ratkaisevan tärkeät talousneuvottelut Venäjän kanssa. Rahaa on tulossa sekä suoraan Venäjältä että Euraasian talousyhteisöltä EurAsEC:ltä.

Maiden välisen uuden kaasuntuontisopimuksen seurauksena Valko-Venäjä säästää vuonna 2012 noin kaksi miljardia dollaria. Lisäksi Sberbank lainaa lannoitejätti Belaruskalle miljardi dollaria ja Gazprom maksaa kaasunsiirtoyhtiö Beltransgazin vielä valtiolla olevasta 50 prosentin omistusosuudesta 2,5 miljardia dollaria.

Lisää rahoitusta on tulossa Venäjän ja Kazakstanin käytännössä hallitsemalta EurAsEC:ltä, joka on

sopinut maksavansa seuraavan 440 miljoonan dollarin suuruisen erän jo myönnetystä vakautusluotosta.

Valko-Venälle on lähiaikoina tiedossa EurAsEC:ltä vielä 800 miljoonan dollarin lainaerä ja lisäksi Venäjä on lupautunut rahoittamaan 500 miljoonalla dollarilla Rosatomin ydinvoimalahanketta Valko-Venäjällä.

Venäjä on siten lyhyessä ajassa järjestänyt Valko-Venäjälle yli seitsemän miljardin dollarin edestä myyntituloja ja lainarahoitusta. Summalla voidaan kiireisesti vahvistaa maan keskuspankin pelottavan alas supistuneita varoja. Rahoitussummasta riittää lisäksi varoja Valko-Venäjän talouden tukemiseen ja kehittämiseen.

Valko-Venäjä panee myyntiin 2 000 yritystä

■ Kansallisen investointi- ja yksityistämisenviraston mukaan Valko-Venäjä aikoo ensi vuonna yksityistää yli 2 000 valtion omistamaa yritystä, kertoo paikallinen uutistoimisto BelTA.

Useimmat yrityksistä on tarkoitus tarjota myyntiin alennushintaan, joka on jopa 20 prosenttia viraston niille laskemasta arvosta. Yksityistämisen tuottotavoitteena on silti 3,7 miljardia dollaria.

Tänä vuonna yksityistettävänä oleista 178 yrityksestä on tähän mennessä myyty 35 ja niistä on saatu noin 20 miljoonan dollarin myyntitulot. Myydyistä yrityksistä ainakin kolme on päätynyt ulkomaiseen

omistukseen, ostajina liettualaiset sijoittajat.

Suoria ulkomaisia investointeja Valko-Venäjä on tänä vuonna hankkinut 1,7 miljardin dollarin edestä, mutta summaan sisältyvät myös ulkomaisten rahastojen sijoitukset ja yhteisyritysten ulkomailta saamat luotot.

Viraston vuoden 2012 tavoitteena on hankkia maahan 3,7 miljardin dollarin investoinnit.

Etukäteen tiedossa on, että eniten ulkomaalaisia sijoittajia kiinnostavia kohteita Valko-Venäjällä ovat tehdasrakentaminen, kuljetustoiminta ja matkailu.